

Motion till riksdagen 2022/23:948

av **Sven-Olof Sällström m.fl. (SD)**

Totalförsvaret

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att införa ett tvåprocentsmål per försvarsbeslutsperiod och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta direktiven till totalförsvaret i motionen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta det som anförs i motionen om det civila försvaret och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen behöver ta hänsyn till förslaget om ledning och samverkan och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga förslaget om internationella insatser och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta nyanskaffning och vidmakthållande av materiel och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta statligt finansierad forskning och utveckling och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att förstärka försvarslogistiken och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att göra en översyn av Försvarets materielverk och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att genomföra nödvändiga satsningar på personalområdet och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen behöver ta hänsyn till riktade rekryteringskampanjer och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta mönstring för samtliga män och kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen behöver ta hänsyn till behovet av nya rekryteringskontor och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga nödvändiga förbättringar för GSS/K och GSS/T och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga förslagen gällande ändringarna i officersutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att etablera en ny militärhögskola och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta Försvarens lokalförsörjningsproblematik och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att överse arméns storlek och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta lokalförsvarsförband och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta tillförseeln av ny materiel till hemvärdet och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att stärka marinens minröjningsförmåga och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta stärkandet av marinens luftvärnsförmåga och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att stärka luftstridskrafterna och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta förslaget om strategiskt luftvärn och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta förslaget om flygvapnets basorganisation och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen behöver ta hänsyn till förslaget om flygvapnets stridsledning och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta utvecklingen av helikopterförbanden och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga uppgraderingar till transportflyget och tillkännager detta för regeringen.

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att stärka arbetet med veteranfrågor och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta förslaget om en ny finansieringsmodell för frivilligorganisationerna och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga förslaget om totalförsvaret och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga ett totalförsvaret bortom 2030 och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta förslaget gällande Kustbevakningen och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga civilförsvarets utformning och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga en översyn av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta en översyn av skyddsrum och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen behöver ta hänsyn till civil-militär samverkan och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen behöver ta hänsyn till utformningen av SOS Alarm och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta en översyn av beredskapslagren och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta ekonomisk säkerhet och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta psykologiskt försvar och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att fortsätta arbetet med ett stärkt cyberförsvar och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta civilplikten och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att stärka arbetet med elsäkerhet och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att stärka arbetet med strålsäkerhet och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga en översyn av regelverket kring miljötillstånd och tillkännager detta för regeringen.
47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Försvarmaktens värdegrund och tillkännager detta för regeringen.

1 Försvarspolitik

Rysslands förnyade invasion av Ukraina den 24 februari 2022 gör att behovet av att stärka försvaret kraftigt ökat. Den ryska ledningen har tydligt visat att de är beredda att tillgripa militärt våld på en skala som Europa inte sett sedan andra världskriget. De ryska krigshandlingarna i Ukraina har brutit mot folkrätten och övergrepp mot civila såsom massakrer och avrättningar har förekommit. Det är politikens yttersta ansvar att inte bara tillse nationens fortlevnad utan även freda vår befolkning från folkrättsbrott inklusive massakrer och andra övergrepp. I dagsläget behöver försvarets anslag öka kraftigt och snabbt.

En tydlig slutsats av hur bland annat Ryssland agerat under perioden 2004 fram till dags dato är att Sverige inte kan lita på att en framtida motståndare, och i vissa fall kanske även andra aktörer, håller internationella avtal eller agerar utifrån folkrätten och krigets lagar. De förslag som presenteras i denna motion möjliggör att totalförsvaret snabbt kan rustas till en sådan nivå att det klarar av att försvara hela Sverige mot ett väpnat angrepp från en kvalificerad motståndare och ge stöd till det civila samhället under svåra påfrestningar, kriser och krig.

2 Försvarets finansiering

Det säkerhetspolitiska läget i vårt närområde har avsevärt försämrats de senaste decennierna. Utvecklingen har varit negativ och stundtals snabb. Att avveckla militära förmågor går snabbt. Att återta förlorade förmågor tar däremot lång tid och kräver stora resurser. För att klara av att långsiktigt återuppbygga vårt totalförsvår bör det stadgas i grundlagen att anslagen till Försvarsmakten under en försvarsbeslutsperiod ska fastställas till ca två procent. Anslaget ska justeras så att det inte påverkas av inflation eller andra finansiella faktorer som kan göra att det inte går att uppfylla målen i försvarsbeslutet. Detta kan även innebära att anslaget under en försvarsbeslutsperiod kan övergå två procent för att uppnå uppsatta mål.

3 Försvarets ramar

Sveriges försvar bygger på en deklarerad folkvilja att Sverige ska vara en självständig och fri nation samt ha en Försvarsmakt som på ett trovärdigt sätt har förmåga att skydda landet i samverkan med det civila försvaret. Detta totalförsvår ska ha förmåga att hävda vår territoriella integritet under fred och kris samt kunna avvärja en invasion i händelse av väpnat angrepp. Sverige bör efter en förstärkning av försvaret ha en sådan förmåga att en presumtiv motståndare avstår från att angripa vårt land. Totalförsvaret ska också ha förmåga att kunna föra ett uthålligt och dynamiskt försvar av svenskt territorium. Ryssland är inom överskådlig tid den dimensionerande motståndaren och besitter resurser att angripa Sverige ur flera dimensioner – såväl indirekt med cyber- och informationskrigföring som lågintensivt med förtäckta sabotageoperationer som utförs med specialförband och under falsk flagg. Därtill kommer en direkt angreppsförmåga med traditionella flyg-, marin- och landstridskrafter, i kombination med långräckviddiga robotsystem och rymdkrigsförmåga.

Beroende på erfarenheter från kriget i Ukraina och de slutsatser som ett eventuellt fortsatt imperialistiskt och diktatoriskt Ryssland drar så finns risken att landet innovativt utvecklar sin förmåga till väpnat angrepp på motsvarande sätt som Tyskland gjorde under 1920- och 1930-talen. Svensk militär planläggning måste noggrant följa denna utveckling i Ryssland med öppet sinne och ta höjd för det i kommande försvarsbeslut. Ett angrepp på Sverige kan sannolikt även kombineras med hot om insättande av icke konventionella stridsmedel i syfte att nedsätta den allmänna försvarsviljan och därmed förlama den nationella politiska beslutskraften före eller under ett mer konventionellt angrepp.

Ytterst är det den högsta politiska beslutande makten som avgör hur, var och när kampen skall föras. Landets samlade försvarsvilja är beroende av tilltron till systemet, Försvarsmaktens och civilförsvarets förmåga att effektivt värna landet och befolkningen samt den politiska ledningens förmåga att fatta rätt beslut i tid. En presumtiv motståndare kommer att lägga stora resurser på att redan innan öppna krigshandlingar utbrutit genom omfattande desinformationsoperationer och hybridattacker och genom att slå mot kommunikations- och energiinfrastruktur komma innanför vår beslutscykel så att väpnat motstånd skall uppfattas som utsiktslöst av såväl befolkningen som den politiska ledningen.

Sverigedemokraterna hävdar att vårt totalförsvar ska ha en sådan uthållighet att Sverige självständigt har en god förmåga att hantera såväl svåra kriser som krig under minst tre månader. Vid försvaret av landet måste stridskrafterna förfoga över moderna system och modern materiel i tillräcklig utsträckning. Detta är kostsamt, men utan en korrekt anpassad och tillräcklig mängd materiel uppnås ingen tröskeeffekt gentemot en potentiell angripare. Det moderna militära försvaret är därför beroende av både högteknologiska system och folkets samlade försvarsvilja. En stärkt försvarsvilja och en förankring av försvaret hos folket uppnås främst genom god kunskap om totalförsvaret, värnpliktsutbildning och starka frivilligorganisationer. Den dagsaktuella hotbilden får inte vara den viktigaste utgångspunkten när vi bedömer totalförsvarets organisation och storlek utan istället en långsiktig strategisk planering där höjd tas utifrån det värsta scenariot. Denna planering måste bygga på kvalitetssäkrade strategiska underrättelseanalyser som även tar hänsyn till så kallade ”Low probability but High Impact Scenarios” och får inte präglas av politiskt önsketänkande.

4 Direktiv till totalförsvaret

4.1 Direktiv till det militära försvaret

Sverige ska med alla till buds stående medel bevara rikets frihet och självständighet. Det militära försvarets uppbyggnad kräver långsiktighet och tydliga målbilder, främst på grund av långa ledtider vid materielbeställningar rent generellt men även på grund av den tid det tar att utveckla nya koncept tills det att dessa kan tas i operativt bruk. Med anledning därav är det av yttersta vikt att målbilden är väl förankrad hos såväl Försvarsmakten själv som på den politiska nivån och att den tar höjd för tänkbara, om än inte alltid uppenbara, försämringar i omvärldsläget. Vid långsiktig planering och inriktning av det militära försvaret bör därför den önskvärda försvarsförmågan vara den dimensionerande variabeln och inte en statisk ekonomisk nivå. Den önskvärda

försvarsförmågan måste härvid vara kommunicerad och accepterad av de inblandade parterna, även internationella samarbetspartner. Under det rådande säkerhetspolitiska läget i Europa bör inte det militära försvaret användas som en budgetregulator då detta kommer att få en direkt negativ effekt på vår förmåga att militärt hävda vårt territorium.

Regering och riksdag ställer upp de säkerhetspolitiska målsättningarna och tilldelar anslag så att Försvarsmakten kan nå dessa mål. Vidare ansvarar regering och riksdag för att beordra beredskapshöjningar samt genomförande av militära insatser. Det åligger Försvarsmakten att utifrån tilldelade resurser planera, genomföra och utvärdera verksamhet för att nå de uppställda säkerhetspolitiska målen, utveckla strategi och taktik samt genomföra militära operationer.

Det militära försvaret ska i fred och kris, enskilt eller i samverkan med andra myndigheter samt andra allierade nationer, ha förmåga att

- över tid hävda vår territoriella integritet till lands, till sjöss och i luften
- tidigt upptäcka, identifiera och neutralisera hot mot riket
- i samverkan med andra myndigheter bistå dessa med utbildning och insatser för skydd av samhällskritiska funktioner, såsom exempelvis elförsörjning, datakommunikation, vattenförsörjning och strategiska kommunikationsnoder (flygplatser, järnvägsknutpunkter, hamnar, broförbindelser etc.)
- kunna bistå allierade nationer i vårt närområde
- kunna ta emot och utgöra värdland för allierade nationers förband, vid övningar likaväl som under beredskapshöjningar
- kunna genomföra selektiva beredskapshöjningar och därvid tidigt kunna besätta och bevaka/försvara infallsportar, basområden och för mobilisering/strategiska mobiliseringstransporter viktiga knutpunkter
- kunna delta i av FN, Nato, EU eller andra politiskt beslutade fredsbevarande operationer under förutsättning att det inte menligt inverkar på vår nationella försvarsförmåga.

Vid ett väpnat angrepp ska det militära försvaret, enskilt eller i samverkan med andra myndigheter och allierade nationer, ha förmåga att

- inom landets gränser kunna möta och hejda en fiende i tre strategiska operationsriktningar
- inom landets gränser efter hand kunna kraftsamla samtliga vapenslag och slå en framträngande fiende i en riktning
- kunna bistå en allierad nation som är under angrepp med förmågor utifrån gällande gemensam försvarsplanering
- kunna övervaka och skydda sjötrafikförbindelser över Östersjön och i Västerhavet
- hindra en potentiell motståndare att överraskande ta eller ockupera strategiskt viktiga territoriella mål, som till exempel Stockholm, Gotland eller strategiskt viktiga förbindelser mellan norra Finland och Nordnorge, eller att behärska militärt viktiga marina operationsområden
- hindra eller försvåra för en potentiell angripare att med sabotageförband, fjärrstridsmedel och/eller strategiska flygoperationer angripa centrala ledningsfunktioner, basområden eller kritisk infrastruktur
- som värdland kunna ta emot och stödja allierade förbands förberedelser på svenskt territorium inför fortsatta gemensamma operationer

- kunna genomföra operativa koncentrerings transporter till lands, till sjöss och i luften inom hela riket i syfte att kunna kraftsamla tillgängliga militära resurser för att nå ett avgörande.

4.2 Direktiv till det civila försvaret

Det civila försvarets huvuduppgift är att säkerställa vår nationella uthållighet avseende försvarsvilja och energi- och livsmedelsförsörjning samt vårt demokratiska samhällsskick. Det civila försvaret utgör en väsentlig del av totalförsvaret utan vilken det militära försvaret inte kommer att kunna lösa sina uppgifter. På motsvarande sätt är det civila försvaret instrumentellt när det gäller att vidmakthålla den nationella försvarsviljan och uthålligheten. På sikt bör även det civila försvaret utvecklas mot interoperabilitet med övriga nordiska länders motsvarigheter, i syfte att både kunna ge och ta emot omedelbart bistånd i händelse av svåra påfrestningar på samhället i fred, kris och krig. Det civila försvaret bör utvecklas, övas och ledas i nära samverkan med det militära försvaret så att synergieffekter uppnås och konkurrensförhållanden och ledningsproblematik kan undanröjas redan i den fredstida verksamheten.

Totalförsvarets förmåga att säkerställa en långsiktig förnödenhetsförsörjning bör övervägas att utvecklas mot den finska modellen, där företagskedjor enligt lag skall innehålla vissa nivåer av bränsle, livsmedel med mera.

4.2.1 Det civila försvaret skall under fred och kris ha förmåga att

- med alla medel stödja det militära försvaret i dess utförande av militära operationer
- långsiktigt och i samverkan med näringslivet bygga upp och vidmakthålla den nationella försörjningsförmågan genom olika former av beredskapslager av strategiskt viktiga produkter såsom kritiska industrikomponenter, drivmedel, läkemedel och livsmedel
- kunna stödja näringslivet med utbildning samt skydd och bevakning av samhällskritisk infrastruktur, till exempel inom elförsörjning och transportväsendet
- kunna upprätthålla isfria sjötrafikleder i Östersjön och Västerhavet
- tidigt och i samverkan med andra myndigheter och även allierade nationer kunna upptäcka, identifiera och neutralisera hot mot riket
- i samverkan med övriga totalförsvaret och även andra allierade kunna övervaka och hävda vår territoriella integritet
- inom riket kunna omdisponera resurser för att stödja områden som blivit utsatta för omfattande skador i samband med sabotage eller andra former av angrepp, till exempel biologiska angrepp, brand och översvämningar men även vid omfattande naturkatastrofer eller miljöbrott (oljeutsläpp med mera)
- efter särskild förfrågan och förberedelser/utbildning kunna ställa resurser till andra länders förfogande vad avser räddningstjänst, såsom brandbekämpning, oljeutsläpp eller humanitärt stöd
- genom återkommande övningar på alla nivåer skapa personkännedom mellan samverkande myndigheter och säkerställa att befattningshavare känner till beredskapsplaner och kan och vågar fatta beslut i okända situationer och med bristfälligt beslutsunderlag där ansvarsgränser kan vara otydliga.

4.2.2 Det civila försvaret skall under krigsförhållanden därutöver ha förmåga att

- kunna värna befolkningen inom områden utsatta för olika former av angrepp eller omfattande förstörelse
- med räddningstjänstresurser kunna stödja andra allierade nationer som blivit utsatta för omfattande angrepp och förstörelse eller med särskild kompetens, till exempel inom biologisk/nukleär krishantering (exempelvis vid radioaktiva läckage, smutsiga bomber eller omfattande terrorattacker).

5 Ledning och samverkan

En presumtiv motståndare strävar efter att lamslå vår ledningsförmåga så att våra möjligheter att i rätt tid och på rätt plats möta en angripare med våra samlade resurser försvåras eller helt omöjliggörs. Detta kan mycket väl inledas långt före ett öppet väpnat angrepp till exempel i form av cyberattacker, desinformationskampanjer, sabotage mot kritiska samhällsfunktioner, eliminering av centrala beslutsfattare samt biologisk krigföring. För att motverka detta så måste Sverige förfoga över ett robust gemensamt kommunikationssystem som tillåter samverkan mellan myndigheter och ledningsnivåer. Vidare måste ledning i olika situationer kontinuerligt övas i syfte att säkerställa vår förmåga att fatta svåra beslut i kritiska situationer och med ett begränsat beslutsunderlag. Dyliga ledningsövningar bör ske återkommande inom hela totalförsvaret och på samtliga nivåer. En viktig del av dessa övningar är att öka personkännedomen inom och mellan organisationer så att oförutsedda problem utan uppenbar lösning kan hanteras snabbt och effektivt i samverkan med andra ansvarsområden.

Ledningscentraler och andra mål som kan vara värdefulla för en angripare ska ha tillgång till bergrum eller på annat sätt skyddas. Spridning och redundans är kompletterande skyddsmetoder, varför det är viktigt att antalet centraler blir större och att spridningsprincipen nyttjas. Strategiskt viktiga ledningscentraler ska omgärdas av sekretess och vara skyddsobjekt. Den högsta ledningen och ledningscentralernas staber ska ha en hög beredskap och öva kontinuerligt. För att effektiv ledning skall kunna utövas krävs ett så bra gemensamt beslutsunderlag som det är möjligt att få fram, i synnerhet när det gäller att ensa lägesuppfattningen inom och mellan myndigheter. Detta kräver säkra och robusta ledningssystem och vana att hantera dessa. Samverkan med övriga nordiska länders totalförsvars ledningsfunktioner bör samövas och på sikt kommer detta även att gälla Natos ledningsstruktur.

6 Internationella insatser

I och med Sveriges och Finlands kommande inträde i Nato så kommer den säkerhetspolitiska grunden för vårt internationella engagemang att förändras i grunden. Ett starkt fokus på det omedelbara närområdet kommer att bli huvudprincipen under förutsebar tid och en naturlig del av Natos försvarsplanering för Norden och Arktis. Härvid kan vi komma att behöva ha förband och förmågor över tiden grupperade i våra grannländer, vilket även inbegriper Baltikum, liksom att vi kan komma att ha förband från andra

länder stationerade på svenskt territorium, för övning, bevakning och som snabbinsatsförband. Inom ramen för internationella insatser i närområdet så bör man även inkludera tekniskt systemstöd och stöd med civilförsvarsförmågor och inte enbart fokusera på rent militära väpnade insatser. Härvid kan det naturligtvis handla om rent militära uppgifter men även reservmaterielsförsörjning och underhåll av gemensam teknisk avancerad materiel bör övervägas, till exempel Stridsfordon 90, Stridsvagn 122, luftvärnssystem, artillerisystem med mera. För att ytterligare vidga synsättet i fråga om internationella insatser så bör man överväga att sammanföra militära och civila stödjande insatser under kris och krig till ett gemensamt nordiskt totalförsvarsstöd – till exempel genom att räddningstjänsterna resurssätts och utbildas så att de utan dröjsmål kan sättas in i ett drabbat grannland. Sverige kommer som nyblivet Natoland att behöva ompröva ramen för sitt deltagande i internationella insatser. Tyngdpunkten måste läggas på deltagande i Natogemensam försvarsplanering och upprätthållande av beredskap i vårt närområde. Sverige kan även fortsättningsvis delta i insatser inom ramen för FN och OSSE men detta bör då ske efter särskilda beslut och vara baserat på individuell frivillighet.

7 Försvarets materielanskaffning

7.1 Nyanskaffning och vidmakthållande

Tillgång till modern materiel i tillräcklig omfattning över tid är av yttersta vikt för Försvarsmaktens förmåga att kunna lösa sina uppgifter. Materieltillgång måste också säkerställas så att det finns en tillräcklig reserv att tillgå i händelse av att ordinarie förlagringsplatser inte är tillgängliga eller att vissa materielsystem är under omsättning.

De ledande principerna för försvarets materieförsörjning bör vara

- att de operativa förbanden skall ha god tillgång till materiel för att säkerställa mobilisering och en uthållighet efter mobilisering på minst tre månader
- att forskning om och utveckling av krigsmateriel bör ske kontinuerligt för att säkerställa att spetskompetens bibehålls i svensk industri
- att nyanskaffning av krigsmateriel i första hand ska riktas till svensk försvarsindustri och i andra hand till leverantörer där svensk försvarsindustri deltar i någon del och i tredje hand upphandlas på övriga marknaden
- att samarbete sker inom Nato generellt och inom Norden i synnerhet, och att hjälp kan tas av Natos upphandlingsorganisation vid behov
- att Försvarsmaktens operativa förmåga säkerställs även under infasning av ny materiel.

7.2 Statligt finansierad forskning och utveckling

Statligt finansierad forskning och utveckling, FoU, är grundläggande för försvarsindustrin och bör koncentreras till områden där svensk industri är framgångsrik. De produkter som svensk försvarsindustri har att konkurrera med på världsmarknaden är så gott som uteslutande initierade med statliga FoU-anslag. Det starka intresset i försvarshänseende innebär att avsteg och tillämpning av undantag från EU-rättens grund-

principer om statsstöd är motiverade och måste användas. Förvärv av svensk högteknologisk försvarsmateriel medför en stark ekonomisk återföring i samhällsekonomin. Det sker genom direkta jobb, genom bieffekter och genom ökade exportmöjligheter. När stora och tekniktunga affärer görs upp med för oss allmänt viktiga industriländer, bör en stat-till-stat-överenskommelse eftersträvas från svensk sida. Dels ger det oss bättre chanser till export, dels kan vi bättre motverka att svensk försvarsteknik lämnar Sverige i samband med en större affär.

Inom EU gäller försvarsmaterielupphandlingsdirektivet, vilket ställer vissa krav på konkurrensutsättning. I praktiken tillämpas dock sällan direktivet i enlighet med intentionerna. Dessutom anser EU-kommissionen att europeiska försvarsbyrån, EDA, politiskt ska ange vilka försvarsindustrier som ska tilldelas riktade forskningspengar och därmed få en bättre chans till överlevnad. Detta är en starkt oroande utveckling och vi bör slå vakt om vår egen förmåga istället för att låta EDA bestämma framtiden för svensk försvarsindustri. Vi ska vidare säga nej till alla försök att flytta beslutanderätten över svensk försvarsindustri utomlands. Mycket av den kunskap och erfarenhet som fanns om civilt försvar under det kalla kriget har gått förlorad. Det är därför av yttersta vikt att forskning och utveckling rörande det civila försvarets återuppbyggnad prioriteras i den statligt finansierade forskningen.

7.3 Försvarslogistiken

Sveriges försvarsindustrier och Försvarsmaktens stödresurser är, precis som i andra länder, fortsatt viktiga komponenter i säkerhets- och försvarspolitik. Värt att notera är att de svenska försvarsmaterielsystemen internationellt sett har hållit hög kvalitet och varit relativt billiga. En väl fungerande logistikfunktion är helt avgörande för att Försvarsmakten ska kunna verka och ytterst kunna möta ett väpnat angrepp. Vi anser att den samlade logistikfunktionen i Försvarsmakten måste förstärkas på såväl operativ som taktisk nivå och att detta måste prioriteras under kommande försvarsbeslutsperiod. För att uppnå detta behöver bland annat en hel del ny materiel tillföras organisationen och ny personal med viss civil kompetens krigsplaceras. För att öka krigsdugligheten behöver också strukturen förändras på operativ och taktisk nivå. Det är av yttersta vikt att uppbyggnaden av logistikorganisationen harmonierar med återuppbyggnaden av övriga delar av Försvarsmakten.

Logistiken inom totalförsvaret bör vidare kombineras med övriga nordiska länder i syfte att verksamt kunna bistå varandra i händelse av kris eller krig i vårt närområde. Då en krigssituation utan undantag innebär en avsevärt större ansträngning på materiel och befintliga lager än vad den gängse fredstida utbildningssituationen gör, så måste det finnas en tydlig överkapacitet vad avser lagerhållning av rent militär materiel men även av olika strategiska produkter som är kritiska för totalförsvarets förmåga. Till detta kan exempelvis olika former av drivmedel räknas, elektronikkomponenter, it-kommunikationskomponenter samt inte minst brännskademateriel och smärtstillande mediciner.

7.4 Försvarets materielverk och Fortifikationsverket

Försvarets materielverks (FMV) och Fortifikationsverkets roller bör ytterligare utredas. Utredningen bör syfta till att effektivisera myndigheternas verksamhet, inbegripet

huruvida myndigheternas verksamheter skulle optimeras om de närmare integrerades under en gemensam ledning i totalförsvaret.

8 Försvarets personalförsörjning

8.1 Allmänt

Försvarsmakten har genomgått omfattande förändringar under de senaste decennierna. Förändringarna har fått till följd att myndigheten idag har stora problem med personalförsörjningen, inte minst på grund av att Försvarsmakten ofta betraktas som en oattraktiv arbetsgivare. Sverigedemokraterna ser med stor oro på detta då en välfungerande personalförsörjning är grunden för ett starkt försvar. För att komma till rätta med problemet vill vi genomföra riktade satsningar på anställd personal, exempelvis högre löner och förbättrade förmåner.

Det är av yttersta vikt att det finns en åldersstruktur inom hela officerskåren som motsvarar de krav som rent fysiskt ställs på befäl på alla nivåer som skall kunna föra aktivt befäl under kris och krig. Utgångspunkten måste vara en bred bas av yngre befäl som tjänar som grund för urval till högre befattningar redan i en relativt ung ålder. Man kan här överväga att erbjuda förhållandevis äldre officerare möjligheter till karriärväxling genom finansierade studier vid universitet eller specialgjorda motsvarande utbildningar. Dessa utbildningar skulle kunna ske i omgångar under pågående tjänstgöring alternativt efter avslutad tjänstgöring. Sverige bör även överväga ett tydligare system för växeltjänstgöring utomlands i syfte att öka svenska förbandschefers erfarenhet av att aktivt leda större förband i samverkan med andra nationer (brigad – division) samt att ingå i gemensamma högre ledningsfunktioner.

8.2 Rekrytering

Att låta värnplikten vara vilande var ett stort misstag. Reformen har lett till att färre valt att engagera sig i våra frivilliga försvarsorganisationer och att den folkliga förankringen minskat. För att vända denna utveckling behöver Försvarsmakten framöver lägga mer kraft på rekryteringskampanjer och totalförsvarsinformation till skolor och till allmänheten. Sverigedemokraterna ser också positivt på etablering av gymnasieskolor med försvarsinriktning, så länge som eleverna ges behörighet till högskolan. Samtliga unga män och kvinnor ska kunna kallas till mönstring och senare utbildning för att sedan krigsplaceras.

8.3 Framtiden för GSS/K och GSS/T

Det finns vissa typer av förband, t.ex. ubåtsbesättningar, där GSS/K (gruppbefäl, soldater och sjömän, kontinuerligt tjänstgörande personal) är mer lämpliga än värnpliktsförband. Anställningsformen bör därför behållas. De GSS/K som befins lämpliga för officersutbildning, alternativt specialistofficersutbildning, ska ges förtur till dessa utbildningar. Återaktiveringen av värnplikten gör att behovet av personal med GSS/T-anställning (tidvis tjänstgörande personal) kommer att upphöra. Personal med en sådan

anställningsform behålls tills avtalen löper ut och ersätts därefter av personal med värnpliktig krigsplacering, GSS/P. Bostadsförsörjningen för anställda behöver snarast säkras, i synnerhet som lösningar på marknaden inte visat sig hållbara och riskerar att hämma uppbyggnaden av Försvarmakten.

8.4 Officersutbildning

Officersutbildningens fokus ska återgå till att leverera ledare som kan leda väpnad strid enligt principen om kombinerade vapen. Den praktiska delen av utbildningen är minst lika viktig som den teoretiska delen och ger dessutom förbanden en möjlighet att bedöma var den enskilde passar bäst in. Den sökande som inte uppfyller kraven gällande gott ledarskap och krigsduglighet ska avskiljas från fortsatt utbildning på någon av Försvarmaktens officersutbildningar. För meniga som bedöms lämpliga för officersutbildning men som inte genomfört sin värnplikt som befälslev ska kompletterande utbildning (förberedande officersutbildning) kunna genomföras så att de sökande uppfyller de av myndigheten ställda kraven. Officersutbildningen ska även framöver bestå av tre olika inriktningar – officer, reservofficer och specialistofficer. Samtliga inriktningar börjar sina studier med en termins gemensam utbildning i taktik och ledarskap. Reservofficerarna utgör genom sin civila kompetens en enorm tillgång för Försvarmakten och måste därför beredas möjlighet att under sitt civila yrkesliv återkommande delta i övningar och utbildningar utan att detta menligt inverkar på deras civila karriärmöjligheter. Utbildning till reservofficer och tjänstgöring i befattning/deltagande i kurser måste bli en merit som beaktas i det civila samhället. Idag är det inte enbart en fråga om ren ekonomisk förlust för den enskilde reservofficern och dennes arbetsgivare, utan mer om den specialistvakans i ett alltmer slimmat näringsliv som uppstår och som inte kan ersättas ens under kortare tid. En god specialistofficer kännetecknas av spetskompetens och lång erfarenhet och vederbörande är en nyckelaktör i byggandet av dugliga krigsförband. För att uppnå dessa förmågor är det av yttersta vikt att den blivande specialistofficern tidigt ges en god möjlighet att få en bred förståelse för verksamheten. Längden på utbildningen för en specialistofficer kan variera.

8.5 Militärhögskolorna

Antalet värnpliktiga som utbildas kommer att öka kraftigt under kommande år. För att klara av utbildningen av dessa behöver följaktligen fler officerare utbildas. Utbildningskapaciteten på nuvarande två militärhögskolor är inte tillräcklig. Därför bör en tredje militärhögskola etableras. Vi anser att den bör vara inriktad på att utbilda specialistofficerare.

9 Försvarets lokalförsörjning

Fortifikationsverket har idag ansvar för huvuddelen av försvarets infrastruktur, vilket har medfört att Försvarmakten betalar hyra för sina egna lokaler. Det rör sig dock om en artificiellt konstruerad marknadshyra som har en högst illusorisk koppling till normala marknadsprocesser. I realiteten är det många lokaler som administreras av Fortifikationsverket men som knappast har någon annan tänkbar hyresgäst än just

Försvarsmakten. Även om det kan finnas ekonomiska argument för att underhåll och andra liknande uppgifter hanteras av någon annan än Försvarsmakten, så bör systemet som det ser ut idag bli föremål för en utredning, syftande till att klarlägga olika tänkbara konstruktioner för försvarets lokalförsörjning och dess effektivitet. Innan Fortifikationsverket avyttrar infrastruktur av större militärstrategisk betydelse, eller som har ett större ekonomiskt värde, ska tillstånd inhämtas från regeringen. Vid all avyttring ska det finnas en klausul i kontraktet som ger staten förköpsrätt vid en framtida försäljning av objektet. Regeringen bör regelbundet informera försvarsutskottet om vilka objekt man avser att avyttra.

10 Armén

En fältarmé med flera olika typer av brigader, kompletterad med ett nationellt lokalförsvar som försvarar strategiska knutpunkter och infallsportar är nödvändigt om hela Sverige ska kunna försvaras. För att kunna nå ett avgörande så måste brigaderna kunna insättas samordnat och kraftsamlat, varför divisionsledningsförmåga och förstärkningsförband måste finnas att tillgå. Med befintliga anläggningar, materiel, yrkesofficerare, kontrakterade och värnpliktiga kan två mekaniserade brigader sättas upp i närtid. Ytterligare en brigad med tillhörande divisionsledning ska vara uppsatt senast år 2030. Under perioden efter år 2030 behöver ytterligare brigader krigsplaceras, och målbilden är att armén senast år 2040 ska bestå av nio brigader. På detta sätt kan tre stycken armédivisioner inrättas. Divisionerna kommer, utöver brigaderna, bland annat att bestå av förstärkningsförband såsom divisionsartilleri, ingenjörsförband och logistikförband. Utöver dessa förband ska tre stycken stadsskyttebataljoner utbildas och krigsplaceras. Bataljonerna skall kunna kraftsamlas efter behov. Brigadformatet är en väl beprövad organisation för markstrid mot en kvalificerad motståndare. Det är även nödvändigt att arméns brigader är samövade för att kunna verka effektivt. Avsaknaden av ett effektivt luftvärn är en av de största bristerna i arméns befintliga krigsorganisation. Luftvärnet är en av de viktigaste faktorerna för Sveriges försvarsförmåga, vilket innebär att luftvärnssystem med kapacitet att möta hot från kryssningsrobotar måste anskaffas. Därefter måste även brigadluftvärnet förnyas.

10.1 Lokalförsvarsförband

För försvar av särskilt viktiga platser, såsom flygplatser, hamnar och andra förbindelsepunkter, ska ett antal lokalförsvarsbataljoner sättas upp. Bataljonerna ska så långt som möjligt vara bemannade med lokalt rekryterade värnpliktiga. I och med att värnplikten återigen har aktiverats kommer bataljonerna efter hand att kunna personalförsörjas genom överföring av äldre värnpliktiga från fältarmén. För att klara av att utbilda och repetitionsöva samt förrädsställda dessa lokalförsvarsförband behöver fler regementen sättas upp.

10.2 Hemvärnet

Hemvärnet har en viktig roll att fylla ur ett såväl militärt som civilt perspektiv. Lokalt rekryterade hemvärnsbataljoner, bemannade av frivilliga, är en förutsättning för att

hemvärnet fortsatt ska kunna upprätthålla sin korta mobiliseringstid. Hemvärnet består idag av 40 bataljoner om 22 000 soldater spridda runtom i Sverige. Behovet av upp- rustning av den befintliga materieln är stort, liksom behovet av att tillföra ny modern materiel. Drönare, övervakningssensorer och ny, mer avancerad mörkermateriel skulle inte bara ge hemvärnet en ökad operativ militär förmåga, det skulle också förbättra dess möjlighet att ge stöd till det civila samhället vid exempelvis skogsbränder och eftersök av försvunna personer. Av denna anledning bör vissa materiella satsningar hos hem- värnet tidigareläggas. Sverigedemokraterna anser att drönare måste köpas in till hem- värnet för att under rådande omvärldsläge kunna upptäcka och motverka asymmetriska hot mot vår kritiska infrastruktur. Regeringen bör således även tillse att medel för detta tilldelas inom de finansiella ramar som behövs.

Med anledning av de hot som idag kan identifieras mot vår kritiska infrastruktur och det sätt på vilket Ryssland för sitt krig i Ukraina så bör vi snarast återupprätta ett modernt driftvärn. Driftvärnet bör rekryteras lokalt vid till exempel kraftvärmeverk, järnvägsknutpunkter, serverhallar eller andra delar av den samhällskritiska infra- strukturen. Det bör i grunden ha samma förmågor som hemvärnet men i huvudsak vara rekryterat bland anställda på den specifika arbetsplatsen, i syfte att ytterligare säkerställa kunskap om lokala förhållanden, tillträdesrätt, rutiner för service, underhåll och trans- porter samt att genom systemförståelse tidigt kunna identifiera hot mot verksamheten.

11 Marinen

En modern, välutbildad och insatsberedd marin är en förutsättning för att Sverige och Östersjöområdet, inklusive de maritima underhållslinjerna till de baltiska staterna och Finland, effektivt ska kunna försvaras i samverkan med övriga länder i Östersjö- regionen. Dimensionering av de marina förband som ska lösa dessa uppgifter måste ske med beaktande av att Sverige är den nation som har längst kust i Europa – 270 mil. Därutöver måste även beaktas att Sverige i och med ett Natointräde kommer att vara en central del i att bevaka och skydda förbindelserna över östra Östersjön på ett helt annat sätt än hittills. Marina operationer måste kunna planeras och genomföras inom detta inom ramen för Nato för att säkerställa att motståndarens marina stridskrafter inte kan verka inom området. Vidare måste hänsyn tas till att antalet tillgängliga fartyg alltid är lägre än det nominella antalet, på grund av exempelvis underhållsåtgärder. Ett antal av flottans fartygstyper riskerar i dagsläget att antalsmässigt understiga en sådan nivå att flottan inte längre kan lösa ut sina operativa uppgifter. På grund av detta måste ytter- ligare fartyg införskaffas under kommande försvarsbeslutsperioder.

En ny och i Nato integrerad marin ledningsstruktur bör utvecklas, varvid Sverige bör ha marin förmåga i såväl Östersjön som Västerhavet. Ytterligare skyddade basområden kommer att behöva utvecklas, varvid särskilt Västerhavet. När det gäller utvecklingen av svenska sjöstridsförmågor bör särskilt vår kompetens inom undervattenskrigföring prioriteras och övriga sjöstridsförmågor utvecklas i långsiktig samverkan med Nato så att en optimal sammansättning av de gemensamma operativa förbanden uppnås. För skydd av vår kustlinje och för att skydda de strategiskt viktiga inloppen till våra baser och hamnar så är operativt rörliga amfibieförband med långräckviddiga sjömålsrobotar av yttersta vikt. De kan snabbt omgrupperas från ett område till ett annat och deras taktiska rörlighet inom ett operationsområde medger utspridd gruppering med möjlighet

till kraftsamlad eldgivning mot motståndarens fartygsgrupper. För att uppnå optimal operativ effekt skall dessa förband ha god förmåga att samverka med flygvapnet, för övervakning/måldata samt kombinerade vapeninsatser.

11.1 Marinens luftvärnsförmåga

Marinens ytstridsfartyg och basområden kommer att vara prioriterade mål för en angripare vid ett anfall mot Sverige. För deras skydd kommer det att krävas förmåga avseende skydd mot fjärrstridmedel (kryssningsrobotar och långräckviddiga flygburna sjömålsrobotar) men även för närförsvar mot taktiska flygangrepp, sjömålsrobotar med kortare räckvidd men även mot attackhelikoptrar baserade på fartyg såväl som på ockuperade delar av landet. Det är därför viktigt att marinen delar en gemensam lägesbild med flygvapnet så att hot kan identifieras och i tid bekämpas men även så att samtliga vapengrenar besitter god förmåga att utföra till tid och rum samordnat skydd mot motståndarens flygstridskrafter.

12 Flygvapnet

Flygvapnet är den vapengren som sannolikt har den högsta förmågan att snabbt och med hög effekt kunna identifiera, lokalisera och bekämpa en potentiell motståndare. Ett starkt flygvapen utgör därför även en väsentlig del av totalförsvarets förmåga att avskräcka en angripare från att med militära medel anfälla Sverige. Flygvapnets beredskap och uthållighet är därför av vital betydelse för landets försvar och måste i alla lägen prioriteras. Den snabba materiella och teknologiska utvecklingen inom flygvapnets verksamhetsområde kräver därför kontinuerlig modernisering, förnyelse samt utveckling av taktik och samverkan med allierade stridskrafter. Försvarsmakten bör därför i närtid utreda huruvida nationellt utvecklade och producerade flygstridskrafter (därmed avses hela systemet, från flygplan till ammunition och ledningsinfrastruktur) är optimalt eller om Sverige istället borde närma sig en Natogemensam lösning, i syfte att kunna tillgodogöra sig gemensamma underhålls- och ledningsförhållanden (ammunition, reservdelar, interoperabilitet mellan ledningssystem etc.). Att utbilda och vidareutbilda piloter innebär stora kostnader och det tar lång tid att ersätta (förtids-)avgången personal. Försvarsmakten måste därför tillse att det finns tillräckliga incitament för denna personalkategori att kvarstå i Försvarsmakten alternativt att kvarstå i krigsorganisationen efter avslutad aktiv tjänstgöring, under bibehållande av flygförmågan.

12.1 Strategiskt luftvärn

Kriget i Ukraina har tydligt påvisat Rysslands förmåga och vilja att använda långräckviddiga robotsystem för att angripa såväl strategiska som taktiska prioriterade militära mål, civil samhällskritisk infrastruktur samt rent civila mål som potentiellt på ett menligt sätt skulle kunna påverka den allmänna motståndsviljan. Försvarsmakten bör ha en god förmåga att med kvalificerade luftvärnssystem skydda nämnda former av mål mot såväl flygangrepp som angrepp med fjärrstridmedel såsom kryssningsrobotar och andra markrobotar.

12.2 Basorganisationerna

Flygvapnet bör fortsätta och intensifiera förberedelserna för att snabbt kunna genomföra spridning till (tillfälliga) krigsbaser samt säkerställa att det finns en uthållig underhållsorganisation som kan genomföra omladdning, fältreparationer samt återhämtning för flygande personal som anpassas mot den planerade utökningen av flygvapnet. Vid planering av dessa tillfälliga baser bör Försvarens krav på hinderfritt område inom en viss radie beaktas i samhällsbyggnadsplaneringen.

12.3 Stridsledning

Flygvapnet bör ha tillgång till en flexibel, uthållig och robust ledningsstruktur för det samlade luftförsvaret så att ledning vid behov kan utövas från alternativa platser och i samverkan med allierade nationer. Vår stridsledning skall ha förmåga att leda och verka med såväl egna som allierade flyg- och luftvärnsförband/-enheter. Detta ställer stora krav på interoperabilitet, samövning och samordning.

12.4 Helikopterförband

Försvaret bör ha ett försvarsgemensamt helikoptersystem som grund och som sedan anpassas efter respektive försvarsgrens specifika behov (transport, sjöräddning, understöd, ubåtsjakt etc.). Ett gemensamt system ger synergieffekter avseende utbildning, underhåll och vidareutbildning. Om möjligt bör detta även samordnas med det civila försvarets behov av helikoptrar så att alla kan användas inom ramen för totalförsvaret med ett minimum av anpassning.

12.5 Transportflygplan

Försvarens bör överväga huruvida nyanskaffade transportflygplan även kan användas för det civila försvarets behov och vilka anpassningar som behöver göras (t ex för bekämpning av skogsbränder, sjuktransporter etc.).

13 Veteranfrågor

I över 70 år har Sverige bidragit med personal till olika internationella fredsinsatser. Under dessa år har totalt cirka 100 000 svenska kvinnor och män ställt upp för att bidra i arbetet för fred och stabilitet när det internationella samfundet har kallat. Många är de länder där våra veteraner tjänstgjort, men oavsett var insatserna har genomförts har de en sak gemensamt: De har alla inneburit stora personliga risker, umbäranden och slit för den enskilde. Till följd av detta har ett antal svenskar stupat under insatserna, och ett stort antal har kommit hem med fysiska eller psykiska sår, som för vissa har blivit till livslånga trauman. Trots Sveriges långvariga engagemang och vilja att ställa upp när det internationella samfundet kallat var omhändertagandet och stödet till våra veteraner länge nästintill obefintligt.

I stället för att få erkänsla för sin insats upplevde många veteraner att samhället snarare vände dem ryggen när de kom hem igen. De åtgärder som genomförts på senare

år är välkomna men långt ifrån tillräckliga. Fortfarande hamnar enskilda i kläm, vilket är oacceptabelt. För att ytterligare förbättra stödet till och omhändertagandet av våra veteraner och deras anhöriga före, under och efter insatser anser vi att ett veterancentrum, liknande det i Norge, ska inrättas. För att utröna centrumets exakta utformning och inriktning bör en utredning, där bland annat veteranorganisationerna deltar, genomföras. Vidare måste vårt samhälle vara berett att möta veteranernas behov så att de får den rehabilitering som de är i behov av. Detta inkluderar en god och effektiv samordning mellan kommuner, regioner, Försvarsmakten och Försäkringskassan. Ansvaret för att detta fungerar ska i första hand ligga på staten, som likaså bör säkerställa att anhöriga till veteraner får det stöd de behöver efter att en närstående återvänt från en mission.

För att kunna ge adekvat stöd till de utlandsveteraner som upplevt svårare psykiska trauman finns sedan år 2016 en veteranmottagning vid Akademiska sjukhuset i Uppsala. Mottagningen har en unik kompetens och erfarenhet som inga andra aktörer besitter i Sverige. Vi anser att veteranmottagningen i Uppsala ska få status som nationell mottagning för denna patientgrupp och att det ska vara den genomförda utredningen som ligger till grund för fortsatt vård och rehabilitering i regionen där veteranen är folkbokförd. I händelse av svårare kriser och under krigsförhållanden kommer betydligt större krav att ställas på detta centrum, varför dess förmåga att snabbt utöka verksamheten behöver utvecklas. I syfte att symbolisera, värdera och hedra olika beundransvärda och viktiga bedrifter samt de stora uppoffringar som soldater, veteraner och anhöriga gjort anser vi att medaljer och andra utmärkelser bör användas i ökad omfattning. Vi vill också se ett inrättande av en tilläggspension i form av en veteranpension ämnad för svenska medborgare som gjort utlandstjänst. Avslutningsvis anser vi att veteraner bör ha en lagstadgad rätt att ta ut ledighet på veterandagen den 29 maj.

14 Frivilligorganisationerna

De frivilliga försvarsorganisationerna har skapats med enskildas personliga engagemang som grund och fyller en viktig funktion genom att komplettera Försvarsmakten samt bidra till den folkliga förankringen. Rekryteringen av personal kommer att vara en nyckelfaktor för att det framtida totalförsvaret ska kunna personalförsörjas. I denna process har de frivilliga försvarsorganisationerna en särskilt viktig roll, inte minst genom sin ungdomsverksamhet. De frivilliga försvarsorganisationernas möjlighet att bidra till det civila och militära försvaret i större utsträckning än idag behöver utredas, och en översyn av det frivilliga försvarets finansieringsmodell behöver genomföras. Vidare anser vi att ytterligare medel behöver tillföras verksamheten. Deltagandet i frivilligorganisationerna bör uppmuntras.

15 Totalförsvarets framtid

15.1 Totalförsvaret efter 2030

Det militära försvarets huvuduppgift är att med alla till buds stående medel försvara riket vid ett väpnat angrepp. Detta är något som gäller såväl idag som imorgon. Världen

runt omkring oss, men även Sverige, förändras och för att klara av att möta nya och gamla hot behöver Försvarsmakten och det övriga totalförsvaret få utökade resurser. Utgången av Ukrainakonflikten kommer i hög grad att påverka säkerhetssituationen i Europa men även globalt för överskådlig tid framåt. Det är uppenbart att Sverige inte utan vidare kan förlita sig på att stater håller sig till krigets lagar och internationellt erkänd rätt när de anser att deras existens står på spel. I det fall Ryssland tillhör den förlorande sidan och inte i grunden reformeras på motsvarande sätt som skedde med Tyskland och Japan efter andra världskriget så finns det risk för att vi går ett ytterligare kallt krig till mötes. Ryssland kommer i så fall bedömt att i grunden analysera orsakerna till förlusten och landet kommer långsamt att bygga upp en ny krigsmakt som kan komma att präglas av nytänkande och asymmetrisk krigföring, möjligen på motsvarande sätt som Tyskland utvecklades under mellankrigstiden. Den yttersta påfrestningen för vårt land torde uppstå vid ett väpnat angrepp av ett Ryssland som tecknats ovan, och det är också denna uppgift Försvarsmakten och resten av totalförsvaret ska fortsätta att öva och planera inför.

15.2 Vision 2030 och bortom

År 2030 har alla medborgare som totalförsvaret har behov av blivit krigsplacerade. Om kriget kommer vet alla som är krigsplacerade var och när de ska inställa sig. Ur varje årsklass utbildas en stor andel värnpliktiga eller civilpliktiga. Att genomföra värn- eller civilplikt är något som ungdomarna ser fram emot och som ger mervärden i det övriga livet. Det är starkt meriterande för vissas kommande yrkesval. Inom totalförsvaret är stora delar av medborgarna krigsplacerade för att fortsätta sina ordinarie arbeten eller lösa andra uppgifter. Om kriget skulle komma finns det en vilja att göra sitt yttersta för att försvara Sveriges oberoende och vår frihet att själva forma vår rättsordning och kultur. Medborgarna vet att det är den personliga insatsen från var och en som i slutänden kommer att avgöra vårt lands öde. Om kriget kommer har Försvarsmakten och dess underställda myndigheter förmågan att möta fienden till havs, i luften och på marken. Marinen och flygvapnet kan fördröja fienden i den omfattning det krävs för att möjliggöra egen förmågeuppbyggnad. Armén är beredd att möta fienden från flera anfallsriktningar. Luftvärnet har förmåga att försvara ett flertal platser vid samma tillfälle. Flygvapnet och marinen har möjlighet att verka under dagar för att fördröja fientliga överskeppningar och framryckningar. De har även möjlighet att hålla vitala svenska hamnar öppna och en begränsad förmåga att verka mot mål bortanför Sveriges omedelbara närhet. Armén ska kunna fördröja eller hindra ett fientligt anfall på svenskt territorium, från flera riktningar, samt kunna avgöra mot fienden i en riktning. Arméns territorialförsvarsförband och hemvärnet är vitala komponenter som löser en mängd uppgifter som möjliggör kraftsamling av manöverförband.

Om en del av riket trots allt skulle falla under utländsk ockupation, ska motståndet fortsätta och fiendens resurser utarmas genom väpnat och passivt motstånd. Försvarsalliansen med Finland är fullt utvecklad. Övningar och gemensam planering länderna emellan genomförs regelbundet. Samarbetet har renderat i att Sverige och Finland genomför mycket av sin materielupphandling tillsammans. Hela Försvarsmakten är beredd att understödja den finska försvarsmakten i att möta en gemensam fiende som så många gånger tidigare i historien. Det civila försvaret har en god förmåga att stödja det militära försvaret och ha ett fungerande befolkningsskydd i drift under en längre period.

Genom att lager byggs upp i fred finns det goda möjligheter att omfördela nödvändig materiel där det behövs bäst. Det ekonomiska försvaret har byggts upp till en sådan nivå att det finns tillräckliga lager av livsmedel, mediciner och övriga förnödenheter om vårt lands kontakt med omvärlden skulle upphöra eller begränsas. Det psykologiska försvaret är väl utbyggt för att möta fientliga desinformationskampanjer före och under en väpnad konflikt.

16 Kustbevakningen

Kustbevakningen ansvarar för miljöräddningstjänst och bistår andra myndigheter i deras arbete med sjöräddningstjänst och annan räddningstjänst när behov finns. Myndigheten övervakar även maritima miljöer och tillhandahåller sjöinformation till andra myndigheter. Utöver detta bedriver den övervakning och ordningshållning till sjöss. Kustbevakningen sköter även tillsyn och kontroll inom fiskeri, tull, gränsbevakning, sjötrafik, jakt, naturvård och miljöbrott. Vidare förebygger och utreder myndigheten vissa brott i maritim miljö. Det är av stor vikt att Kustbevakningen har tillräckliga resurser för att utföra sitt uppdrag och det nationella fokuset skall alltid prioriteras. Kustbevakningen har ett brett spektrum av uppgifter och lämpliga befogenheter för att hantera miljöbrott. Till detta vistas de mestadels ute till sjöss. Detta gör att det är den absolut mest lämpade myndigheten att ha uppdraget som tillsynsmyndighet gällande efterlevnaden av svaveldirektivet. För att ge Kustbevakningen möjlighet att snabbt ta sig an uppdraget, samt köpa in utrustning för kontroll och mätstationer, behöver ytterligare medel tillföras budgeten. Kustbevakningen behöver även ha metoder och utrustning för att på ett säkert sätt släcka bränder som kan uppstå i elfordon på till exempel passagerarfärjor. Arbetet med att ta fram säkra och effektiva metoder bör skyndsamt säkerställas och gärna i samarbete med övriga medlemsstater i EU och andra länder.

17 Civilt försvar

Det civila försvaret är på väg att återupprättas. Det militära försvaret kan inte fungera utan det civila försvaret, som en vital del av totalförsvaret. Ett trovärdigt och fungerande totalförsvaret kräver att den civila delen, såväl som den militära, är väl samövad och finansierad och att tydliga mål redan finns i fredstid. Som en följd av försvarsbesluten 1999 och 2004 upphörde planeringen för höjd beredskap och krig i Sverige. Besluten innebar att det civila försvaret, med dess beredskapslager, planering, ledningscentraler, övningar med mera, avvecklades. De senaste årens förändrade säkerhetspolitiska läge har fått som resultat att det civila försvaret är på väg att återupprättas igen, vilket är något vi välkomnar och länge har arbetat för. Grunden för det framtida civila försvaret är de förslag som återfinns i Försvarsberedningens rapport. För att återupprätta ett trovärdigt och väl fungerande civilt försvar kommer dock än mer omfattande satsningar än vad som föreslås i Försvarsberedningens rapport att behöva genomföras.

Det civila försvaret ska ha förmåga och en planering för att ge stöd till det militära försvaret. Vidare ska det civila försvaret stärka samhällets samlade förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar såväl i fred som i krig. Till skillnad från den

hotbild som rådde under det kalla kriget är dagens situation mer komplex och svår-förutsägbar. Utöver krig utgörs hoten mot vår säkerhet idag av exempelvis cyber-attacker, användandet av massförstörelsevapen, terrorism och smittsamma sjukdomar. De nya hoten innebär att det återupprättade civila försvaret måste ha bredare kompetens, kunskap och förmågor än sin föregångare. Som nämnts ovan innebär det att omfattande satsningar på övningar, materiel, personal med mera kommer att behöva genomföras under de kommande åren, för att få till stånd ett civilt försvar som klarar av att lösa sina uppgifter under alla förhållanden. Målbilden är att det civila försvaret ska klara av att lösa sin uppgift i minst 90 dygn. Kraven på den enskilde kommer också att behöva bli högre. För att riket ska klara av framtida kriser är det av yttersta vikt att varje medborgare tar ett stort eget ansvar och förbereder sig så att han eller hon klarar sig utan stöd från samhället i minst en vecka.

17.1 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som civilförsvarsmyndighet

För att upprätta det civila försvaret igen behövs det en ansvarig myndighet. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har hittills haft rollen som ”samverkare” mellan olika myndigheter. Ska MSB ha ett övergripande ansvar som civilförsvarsmyndighet måste den ges en tydligare roll som samordnare av civilförsvaret.

17.2 Skyddsrum

Skyddsrummen ska inventeras och besiktigas. Därefter kan krav på upprustning ställas på de skyddsrum som det är möjligt att återta. Godkända skyddsrum ska kunna iordningställas av fastighetsägaren på 72 timmar. Skyddsnivån ska fortsatt vara den som ansvarig myndighet fastställt.

17.3 Civil-militär samverkan

Då Sverige är uppdelat i län och regioner måste det fastställas hur civilförsvaret ska organiseras. För att förenkla samordning med Försvarsmakten bör denna indelning följa militärregionernas indelning. Inom varje totalförsvarsområde ska det finnas en civilbefälhavare som leder civilförsvarsarbetet i krig såväl som i fred. Principerna om ansvar, likhet och närhet bör genomsyra det civila försvaret. Nya hotbilder kräver att län, regioner och kommuner kan mobilisera i aktiv krishantering på höga våldsnivåer. Försvarsmakten bör upprätthålla en tät kontakt med de civila staberna på alla nivåer och om möjligt samlokalisera dessa. På länsstyrelsenivå eller regionnivå bör det övervägas att återinföra militär närvaro, så kallad förening av tjänst för officerare.

17.4 SOS Alarm

I tider av kris och otrygghet är det extra viktigt att medborgarna känner förtroende för den alarmeringsfunktion som SOS Alarm är satt att sköta. För att upprätthålla detta förtroende är det av yttersta vikt att nödsamtalen behandlas likvärdigt och av en och samma aktör, oavsett var i landet som nödsituationen inträffat. Det är även av stor vikt

att svarstider upprätthålls över tid och att tillräckliga resurser finns i händelse av kris eller krig. SOS Alarms uppdrag är komplext, och för att kunna hantera kriser, olyckor och hög belastning krävs en robust organisation. Vidare fyller SOS Alarm en viktig roll i det nya civila försvaret och måste framöver utformas och öva på att vara en del av totalförsvaret, i fred såväl som i krig. Avslutningsvis anser vi att den samhällsviktiga verksamhet som SOS Alarm är satt att hantera inte nödvändigtvis bäst utövas av ett aktiebolag med ett flertal verksamheter. Istället bör man se över möjligheten att omvandla SOS Alarm till en myndighet.

17.5 Beredskapslager

Det civila försvaret och rikets krisberedskap är i behov av beredskapslager. För vissa produkter krävs nationella och regionala lager, för andra behövs storskalig central lagerhållning kompletterad med lokala lager. Riktvärdet bör vara att beredskapslagren klarar av att täcka minst tre månaders förbrukning. Om händelseutvecklingen påkallar att beredskapslagren nyttjas, ska inhemsk produktion kunna ökas eller ställas på krigsfot inom tre månader för att tillgången till vissa utpekade produkter ska kunna säkerställas. Tidsramen för att ställa om industrin ska ses som ett första riktvärde. På sikt ska industrin kunna ställas om på betydligt kortare tid.

För att förbättra och säkerställa vår förmåga att klara av framtida kriser behöver också självförsörjningsgraden för exempelvis livsmedel, läkemedel samt skydds- och sjukvårdsmateriel höjas avsevärt. Svenska beredskapslager ska i normalfallet lagerhållas och finansieras av marknadsaktörer inom de olika segmenten, till exempel aktörerna inom livsmedelsbranschen. För att säkerställa att konkurrensneutraliteten bibehålls behöver lagstiftning och regler tas fram. I de fall små lokala näringsidkare i glesbygd inte klarar av att uppfylla uppställda krav, eller om någon marknadsaktör anser att konkurrensneutraliteten satts ur spel, ska de kunna söka statligt stöd för att klara av att uppfylla de uppställda kraven. Samtliga kommuner, regioner och privata aktörer inom hälso- och sjukvården ska genom lagstiftning regleras att i sin dagliga verksamhet omsätta datumkänsliga artiklar och varor i beredskapslagren, till exempel läkemedel.

Beredskapslagrens innehåll fastställs av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i samarbete med berörda myndigheter. Krav på lagerhållning av materiel och varor som är kritiska för totalförsvaret bör regleras i lag och de särskilda företag som har att verkställa detta (K-företag) ska kunna göra det utan att det påverkar marknaden.

17.6 Ekonomisk säkerhet

Det digitala betalningssystemet är sårbart och kan visa sig vara omöjligt att upprätthålla i händelse av kris eller krig. För att säkerställa att det finns ett fungerande betalsystem även i dessa situationer är det av yttersta vikt att systemet med kontanthantering upprätthålls i fredstid. Undantag från kravet på kontanthantering ska kunna ges för vissa verksamheter. Totalförsvaret måste kunna rekvirera sina behov och lämna kvitto på vad man rekvirerat. Hushållen bör också uppmuntras att ha blandade kontanter för en sparsam månads förbrukning hemma.

17.7 Psykologiskt försvar

I snabba förlopp, vare sig det handlar om ett väpnat angrepp eller en katastrof, är behovet av rätt information stort. För att beslut om att använda resurser ska bli rätt krävs goda underlag. Det psykologiska försvaret ska verka för att personal och civilbefolkning nås av rätt information i tid. I krig är det också viktigt att undergräva en angriparens moral och taktiska förmåga genom informationsinsatser.

17.8 Cyberförsvar

Spridningen av informationsteknologi har varit en mycket viktig del i globaliseringen, som knutit samman alla länder på ett sådant sätt att man idag har omedelbar tillgång till hela världen. Ny teknik har varit vital för ökad omvärldskunskap samt i spridandet av nya idéer. Informationsteknologin kan användas för både positiva och negativa ändamål. Spioneri och regelrätta cyberattacker över nätet har blivit vardag idag. Stormakterna, med Ryssland, USA och Kina i spetsen, satsar stort på att bygga upp sina resurser för cyberkrigföring, spionage och övervakning. Militär underrättelsetjänst, terrorister och organiserad brottslighet kommer att använda sig av informationsteknologi i allt högre utsträckning, inte minst för att det är billigt och svårspårbart och man når hela världen. Detta gör det allt viktigare att vidta adekvata åtgärder för att skydda och försvara vitala nationella intressen mot cyberhot. Detta blir särskilt viktigt när större delen av samhället är helt beroende av fungerande informationsteknologi. Särskilt viktigt är att skydda betalsystem, energiförsörjning och transporter. Sverige bör därför fortsätta att stärka sin förmåga att genomföra såväl defensiva som offensiva cyberoperationer. En samordnande myndighet bör ansvara för att den offentliga sektorn skyddas mot angrepp. Det är av yttersta vikt att verksamheten inom cyberförsvaret bedrivs på ett sådant sätt att den yttrandefrihet som råder i Sverige beaktas.

17.9 Civilplikt

Att värna civilbefolkningen är en central uppgift för det civila försvaret. Ett väpnat angrepp mot Sverige skulle innebära stora påfrestningar för civilbefolkningen och resultera i förstörd infrastruktur, omfattande bränder, stora skadeutfall, problem med livsmedelsförsörjning, elavbrott och svårigheter med uppvärmning av lokaler och bostäder med mera. För att kunna hantera och minska påfrestningarna för civilbefolkningen i händelse av ett väpnat angrepp, behöver det redan i fredstid upprättas planer och avdelas resurser för det civila försvaret. Det är även av yttersta vikt att regelbundna övningar sker på alla nivåer. Till de viktigaste komponenterna i det civila försvaret hör befolkningsskydd och räddningstjänst. Dagens civila räddningstjänstorganisationer är inte dimensionerade för att kunna hantera de påfrestningar som ett väpnat angrepp mot Sverige skulle medföra. Med anledning av detta anser vi att civilplikten snarast bör återaktiveras fullt ut. Civilplikten kan för den enskilde fullgöras inom räddningstjänsten eller som sanerare, sjukvårdare, ammunitionsröjare eller stabsassistent i exempelvis kommunens krigsorganisation. Civilpliktiga ska kunna kallas in för tjänstgöring utan att höjd beredskap råder, exempelvis för att stötta det civila samhället vid särskilt svåra påfrestningar, såsom stora skogsbränder, pandemier och liknande.

18 Elsäkerhet

Sverigedemokraterna anser att det är centralt för Sverige att driva frågor om hög säkerhet och standard angående elektricitet i allmänhet samt kompetens och yrkeserfarenhet hos utövare av dessa tjänster. Olika elkraftskonsumenter är olika beroende av säker el. För samhällsviktig verksamhet kan oacceptabla konsekvenser snabbt uppstå vid elavbrott. Med hjälp av modern styrteknik kan olika användare sättas i prioriteringsordning vid brist på el. Forskning visar att särskilda reservkraftnät med en viss radie är kostnadseffektiva när det finns flera samhällsviktiga verksamheter nära varandra. Energimyndigheten bör ges i uppdrag att utifrån dessa utgångspunkter särskilt förstärka försörjningstryggheten för samhällsviktiga verksamheter.

19 Strålsäkerhet

Då potentiella hot mot vår kärnkraft kan anses som förhöjda i ett stigande instabilt läge i vår omvärld anser vi att ett ökat skydd för dessa faciliteter är av central betydelse för rikets säkerhet. Gällande skyddsregler ska ses över, inte bara för våra kärnkraftverk utan även vad gäller vår atomverksamhet och vår storskaliga vattenkraft. Säkerhetszonerna runt verken bör därför förstöras med en utökad radie. Sverigedemokraterna föreslår att regeringen återkommer till riksdagen med förslag på lagstiftning som svarar mot de större skyddsbehov som dagens instabilitet i vårt närområde medför.

20 Miljötillstånd

För att kunna producera krigsförband är Försvarsmakten beroende av regementen samt övnings- och skjutfält. För att få bedriva verksamhet vid övnings- och skjutfälten krävs det miljötillstånd. Processen från ansökan till slutligt tillstånd tar lång tid, som regel flera år. Den långdragna processen påverkar Försvarsmaktens möjlighet att etablera nya regementen och skjutfält. Vi anser därför att nödvändiga miljötillstånd ska utfärdas i anslutning till beslut om upprättande av nya regementen eller övnings- och skjutfält.

21 Försvarsmaktens värdegrund

Det är viktigt att Försvarsmakten arbetar med sin värdegrund och det finns behov av att personalen är medveten om vilka värderingar som ska vara styrande. Dessa värderingar ska ytterst basera sig på Sveriges fyra grundlagar så som Värdegrundsdelegationen beskrivit. I dagsläget baseras Försvarsmaktens värdegrund på dokumentet ”Vår militära profession”; i denna skrift finns det en begränsad förankring i grundlagarna och det som Värdegrundsdelegationen kommit fram till. Däremot finns det värderande skrivningar av allmän karaktär som saknar förankring i Försvarsmaktens uppgifter. Det är allvarligt och har kommit till uttryck bland annat i bristande politisk objektivitet i arrangemang som Försvarsmakten deltar i. Försvarsmakten behöver bland annat utifrån de ovan anförda dokumenten se över sin värdegrund och arbeta för en fast förankring i bland annat grundlagen.

Sven-Olof Sällström (SD)

Björn Söder (SD)

Sara-Lena Bjälkö (SD)

Lars Wistedt (SD)